

Rozbor závazků z PKS uzavřených pro rok 2019

zpracoval: Mgr. Ondřej Fedoročko

I. Úvod

Rozbor závazků z podnikových kolektivních smluv na rok 2019 v OS

Podle plánu OS na rok 2019 je stejně jako v předcházejících letech předkládán rozbor a zhodnocení závazků sjednaných v podnikových kolektivních smlouvách (dále jen „PKS“) na rok 2019.

Celkem bylo v letošním roce do rozboru zahrnuto 31 PKS, které se vztahují na cca 14,6 tis. zaměstnanců (celkem do působnosti OS spadá cca 14,84 tis. zaměstnanců).

Kolektivní smlouva vyššího stupně (dále jen „KSVS“) s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR je sjednána na léta 2019 – 2020. Závaznost této KSVS byla sdělením MPSV č. 123/2019 Sb., s účinností od 1. 6. 2019 rozšířena na zaměstnavatele, kteří nejsou členy této asociace, a to na zaměstnavatele s převažující činností v odvětví CZ – NACE 231, 2341 a 2342.

Ke zhodnocení závazků sjednaných v PKS byl v letošním roce tak jako v letech předcházejících použit Dotazník ISPP (informační systém o pracovních podmínkách). Dotazník je používán pro účely celostátního rozboru a svým obsahem navazuje na počítačový program, kterým je rozbor na OS zpracováván.

II. Hodnocený vzorek PKS

Zastoupení podle počtu zaměstnavatelů a podle počtu zaměstnanců ve zkoumaném vzorku PKS na rok 2019 je uvedeno v tabulce A.

Je nutno poznamenat, že počty zaměstnanců u jednotlivých zaměstnavatelů jsou převzaty, tak jako v letech předcházejících, z hlášení ZO o stavu k 31. 12. roku předešlého, tj. roku 2018. V rozboru je však počítáno se zaměstnanci a PKS obchodní společnosti AGC Automotive Czech, a.s., kde zahájil OS svoji působnost v březnu roku 2019.

V materiálu je použit výčet odvětví sklo, keramika, porcelán a odvětví ostatní, tj. zaměstnavatelé, u kterých nelze zařadit jejich výrobní činnosti do žádného ze jmenovaných odvětví.

Zastoupení jednotlivých zaměstnavatelů a jejich PKS

Odvětví sklo

V odvětví skla je zaměstnáno v působnosti OS u 21 zaměstnavatelů celkem cca 11,1 tis. zaměstnanců. Do rozboru jsou zahrnuty údaje pouze z 19 PKS, tj. 10,9 tis. zaměstnanců; Sklárna Janštejn s.r.o. (68 zaměstnanců) PKS neuzavírá a Knauf Insulation (167 zaměstnanců) sice PKS uzavírá, ale nedoložili ji.

Z 21 zaměstnavatelů v odvětví skla je 13 zaměstnavatelů členy ASKP (tj. 8,2 tis. zaměstnanců) a na dalších 5 zaměstnavatelů (tj. 1,2 tis. zaměstnanců) byla působnost KSVS rozšířena. KSVS se tak vztahuje na 18 zaměstnavatelů, tj. 9,4 tis. zaměstnanců (84,6% všech zaměstnanců v odvětví sklo). Vzhledem k tomu, že zbylí tři zaměstnavatelé (SCHOTT Flat Glass s.r.o., SCHOTT CR, s.r.o., Preciosa Lustry, a.s.) uzavřeli PKS, lze konstatovat, že

v odvětví skla jsou všichni zaměstnanci v působnosti OS pokryti buď závazky z PKS nebo z KSVS.

	PKS	Člen ASKP - závaznost KSVS	Rozšíření KSVS
AGC Flat Glass Czech a.s.	Ano	Ano	
AGC Automotive Czech, a.s.	Ano	Ano	
Crystal BOHEMIA a.s.	Ano	Ano	
Crystalex CZ, s.r.o.	Ano	Ano	
KAVALIERGLASS a.s.	Ano	Ano	
MOSER, a.s.	Ano	Ano	
O-I Manufacturing Czech Republic, a.s.	Ano	Ano	
PRECIOSA ORNELA, a.s.	Ano	Ano	
PRECIOSA-LUSTRY, a.s.	Ano		
Saint-Gobain ADFORS CZ s.r.o.	Ano		Ano
SCHOTT Flat Glass, s.r.o.	Ano		
SCHOTT CR s.r.o.	Ano		
SKLÁRNÝ MORAVIA, akciová společnost	Ano	Ano	
Skleněná bižuterie, a.s.	Ano		Ano
UNIFRAX s.r.o.	Ano	Ano	
UNION LESNÍ BRÁNA a.s.	Ano	Ano	
VETROPACK MORAVIA GLASS, akciová společnost	Ano	Ano	
VITRABLOK, s.r.o.	Ano		Ano
VINOLOK, a.s.	Ano		Ano

Zaměstnavatele mimo rozbor PKS			
Knauf Insulation, spol. s r.o.	Ano, ale nedoložili	Ano	
Sklárna Janštejn, s.r.o.			Ano

Odvětví keramika

V odvětví keramika je zaměstnáno v působnosti OS u 2 zaměstnavatelů celkem 1,6 tis. zaměstnanců. PKS byla uzavřena u obou zaměstnavatelů, přičemž u zaměstnavatele LAUFEN CZ, s.r.o. jsou uzavřeny 2 PKS, a to zvláště pro provozovnu v Bechyni a zvláště pro provozovnu ve Znojmě společně s pražskou centrálou. Po rozšíření závaznosti KSVS na zaměstnavatele Ideal standard s.r.o., lze konstatovat, že všichni zaměstnanci v odvětví keramika jsou pokryti jak PKS, tak KSVS.

	PKS	Člen ASKP závaznost KSVS	Rozšíření KSVS
LAUFEN CZ s. r. o	Ano	Ano	
Ideal Standard s.r.o.	Ano		Ano

Odvětví porcelán

V odvětví porcelán je zaměstnáno v působnosti OS u 4 zaměstnavatelů celkem 1,15 tis. zaměstnanců a KSVS se vztahuje po rozšíření působnosti na všechny tyto zaměstnance.

	PKS	Člen ASKP= závaznost KSVS	Rozšíření KSVS
Český porcelán, akciová společnost	Ano	Ano	
Thun 1794 a. s.	Ano	Ano	
G.Benedikt	Ano		Ano
Rudolf Kampf s.r.o.			Ano

Odvětví ostatní

V odvětví ostatní je zařazeno 6 zaměstnavatelů, tj. 1 tis. zaměstnanců. Do rozboru PKS není započítána Střední škola technická AGC a.s., neboť se jedná o školskou právnickou osobu. Vzhledem k tomu, že tato školská právnická osoba je členem ASKP, stejně jako další tři zaměstnavatelé, pokrývá KSVS v tomto odvětví 0,5 tis. zaměstnanců. U zbylých 3 zaměstnavatelů, kteří nejsou členy ASKP, byly uzavřeny PKS, a proto lze konstatovat, že rovněž celé „odvětví“ ostatní je pokryto závazky z kolektivních smluv, tj. PKS nebo KSVS.

	PKS	Člen ASKP= závaznost KSVS	Rozšíření KSVS
SKLÁŘSKÉ STROJE ZNOJMO, s.r.o.	Ano	Ano	
Sklopísek Střeleč, a.s.	Ano	Ano	
EUTIT s.r.o.	Ano	Ano	
Česká mincovna, a.s.	Ano		
DESKO a.s.	Ano		
MEGATECH Industries Jablonec s.r.o.	Ano		

Zaměstnavatele mimo rozbor PKS			
Střední škola technická AGC a.s.,	Ano	Ano	

Působnost kolektivních smluv v OS

Na základě výsledků rozboru a dalších informací za jednotlivá odvětví lze konstatovat, že za celý OS je pokryto závazky z KSVS, či alespoň z PKS celkem 14,84 tis. zaměstnanců, tj. 100 % všech zaměstnanců v působnosti OS.

Přehled podle jednotlivých odvětví je uveden v tabulce A.

Zaměstnanců, na které se vztahuje KSVS (zaměstnavatel je členem svazu zaměstnavatelů), je za OS v roce 2019 celkem 10,5 tis. zaměstnanců, tj. cca 70 % ze všech zaměstnanců v působnosti OS. Působnost KSVS sjednaná s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR byla rozšířena na dalších cca 2,8 tis. zaměstnanců. V působnosti OS je 6 zaměstnavatelů

(tj. cca 1,5 tis. zaměstnanců), kteří nejsou ani členy ASKP, ani na ně nebyla rozšířena závaznost KSVS. Všechny 6 těchto zaměstnavatelů však uzavřelo alespoň PKS.

Přehled počtu zaměstnanců v tisících, jejichž práva jsou upravena PKS a KSVS

	Odvětví sklo	Odvětví keramika	Odvětví porcelán	Odvětví ostatní	Celkem	Pokrytí KS v %
Počet zaměstnanců v působnosti OS	11 136	1 609	1 147	952	14 844	XXX
Počet zaměstnanců - PKS	11 068	1 609	1 055	952	14 684	98,9
Počet zaměstnanců - KSVS před rozšířením závaznosti	8 213	1 056	785	449	10 503	70
Počet zaměstnanců - KSVS po rozšíření závaznosti	10 053	1 609	1 147	449	13 258	89
Počet zaměstnanců, jejichž práva upravuje PKS nebo KSVS	11 136	1 609	1 147	952	14 844	100

III. Zhodnocení jednotlivých závazků

Výsledkem zpracování údajů je "Vyhodnocení kolektivních smluv" v tabulkách podle jednotlivých závazků, a to jak v průměru za OS SKP, tak i za jednotlivá odvětví. Uvedeny jsou tabulky týkající se mzdových závazků, závazků k délce pracovní doby a dovolené, závazků ke zvýšení odstupného, závazků k hrazení závodního stravování, závazků k přispívání na penzijní připojištění a životní pojištění a dále sociálního fondu.

V tabulkách jsou, tak jako v předešlém roce, uvedeny počty PKS, ve kterých byly příslušné závazky sjednány, a průměrná výše jednotlivých závazků (v Kč, v hodinách, ve dnech, v procentech). V některých případech je uvedeno procento PKS, ve kterých je příslušný závazek sjednán. Vyhodnocení poskytuje přehled o dosažených úrovních závazků a umožňuje jak srovnání mezi jednotlivými odvětvími, tak i srovnání průměrné výše jednotlivých závazků s právními nároky.

Vyhodnocení je uvedeno v tabulkách č. 1-27 v příloze – Tabulková část ISPP.

Jednotlivé tabulky mají sloužit jako jeden z podkladů pro kolektivní vyjednávání pro příští rok, a to jak na úrovni KSVS, tak i na podnikové úrovni. Není proto nutné jednotlivé tabulky komentovat. Jednotlivé ZV však mohou samozřejmě využít těchto rozborů i ke srovnání své vlastní PKS s průměrnými hodnotami závazků v PKS za jednotlivá odvětví, popř. OS jako celku.

Stejně jako v minulých letech upozorňujeme, že:

„Při případném srovnání dosažených výsledků rozborů PKS mezi jednotlivými léty je nutno brát v úvahu, že v jednotlivých letech nebyly do rozboru vždy zahrnuty stejné PKS, tedy PKS stejných zaměstnavatelů. Tato skutečnost výsledky a případné srovnání značně ovlivňuje!!“

Také v rozboru závazků sjednaných v PKS na rok 2019 se tak jako v minulém roce zaměříme na úroveň sjednaných mzdových tarifů.

V rozboru jsou uvedeny průměrné mzdové tarify pro 12 - ti stupňové tarifní systémy a také mzdové tarify pro jiný než 12 stupňový tarifní systém.

Ze zkoumaného vzorku 31 PKS je 12 - ti stupňový tarifní systém s hodinovými mzdovými tarify uplatněn v roce 2019 v 10 PKS.

Průměr výše hodinových mzdových tarifů (37,5 hodin za týden) za OS celkem - v PKS v roce 2019 ve srovnání s rokem 2018 se zvýšil cca o 3% (zvýšení 2018/2017 – 9%). Nárůst je zaznamenán v nižších tarifech tj. v 1.až 7., kde je možné sledovat nárůst průměrně cca 6 Kč/hod. Ve vyšších tarifních stupních k průměrnému navýšení prakticky nedocházelo.

V odvětví skla, kde jsou sjednány 12 -ti stupňové tarifní systémy v 6 PKS z 19, vzrostla průměrná tarifní hodinová mzda v roce 2019 ve srovnání s rokem 2018 o 4,7 % (zvýšení 2018/2017 – 12,62%). V odvětví porcelánu jsou sjednány 12 -ti stupňové tarifní systémy ve 2 PKS. Vzhledem k tomu, že se jedná o malý vzorek a že v roce 2018 byla předmětem rozboru pouze 1 PKS, srovnání průměrné tarifní hodinové mzdy v roce 2019 s rokem 2018 by nebylo vypovídající. U odvětví keramika nebylo možno 12 - ti stupňové tarifní systémy hodinových mzdových tarifů porovnat. V odvětví keramika nebyl v posledních letech sjednán v PKS zařazených do rozboru 12 - ti stupňový tarifní systém.

Zajímavostí může být, že průměrná tarifní hodinová mzda (37,5 h/t ve 12-ti stupňovém tarifním systému) v OS za rok 2019 je srovnatelná s průměrnou hodinou mzdou v odvětví skla za rok 2018.

Hodinová tarifní mzda je sjednána celkem v 19 PKS, z čehož je 10 PKS s 12 – ti stupňovým hodinovým tarifem. Zbýlých 9 jiných hodinových tarifních systému je uvedeno v tabulce PT07.

Nařízením vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí jsou v příloze v části II. Příklady prací ve skupinách podle oborů pro obor Sklářská výroba stanoveny příklady prací ve skupině 2. až 4. Jako nejvyšší úroveň zaručené mzdy pro sklářskou výrobu je tedy tímto nařízením pro rok 2019 stanovena zaručená mzda ve výši **17.970 Kč** za měsíc. Rozborem PKS pro rok 2019 byla zjištěna v odvětví skla průměrná výše tarifu v 7. tarifním stupni, který odpovídá 4. tarifnímu stupni vládního nařízení

19,713 Kč, a to tedy ve srovnání s výší stanovenou nařízením vlády pro 4. skupinu představuje navýšení o cca **9,6 %**.

Výše uvedeným nařízením vlády je úroveň měsíční zaručené mzdy (pro skupiny prací 1. až 8.) stanovena v rozpětí 13.350 Kč (od 13.350 do 26.700 Kč) a v průměrné výši tarifu 19.371 Kč. Rozborem sjednaných PKS bylo zjištěno, že průměrné měsíční mzdové tarify ve 12 - ti stupňovém tarifním systému (tabulka č. PT02) jsou sjednány v odvětví skla v rozpětí 14.215 Kč (od 14.270 Kč do 28.485 Kč) a průměrná výše tarifu dosáhla 20.019 Kč. Průměrná výše měsíčního tarifu v odvětví sklo sjednaná v PKS z rozboru je ve srovnání s průměrnou výší mzdového měsíčního tarifu zaručených mezd v jednotlivých třídách stanovených vládním nařízením větší o cca 3,4 %.

Průměrný tarif sjednaný v KSVS pro odvětví užitkového, osvětlovacího skla a ostatní činí *16.600 Kč* a rozpětí tarifů je ve výši *7.610 Kč* (od 13.880 Kč do 21.460 Kč). Rozpětí průměrných tarifů sjednaných v PKS je tedy ve srovnání s tarify s vybraným 12 – ti stupňovým tarifním systémem sjednaným v KSVS vyšší o cca *6.600 Kč*. Také výše průměrného tarifu sjednaného v PKS je ve srovnání průměrným tarifem sjednaným v KSVS vyšší o cca 21 %.

V příložené tabulce B jsou uvedeny údaje pro srovnání úrovně zaručené mzdy a tarifů z rozboru PKS a KSVS tak, jak jsou popsány shora.

Vývoj úrovně mzdových příplatků v průměru za OS v roce 2019 ve srovnání s rokem 2018 je u jednotlivých příplatků v podstatě na stejné úrovni. Např. příplatek za práci přesčas činí v roce 2019 shodně s rokem 2018 v průměru 30 % průměrného výdělku. Průměrná výše příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí v roce 2019 činí 10 Kč/hod., tedy nepatrně vyšší než v roce 2018 (9 Kč/hod.).

Průměrná výše příplatku za práci v sobotu a neděli je v roce 2019 28,5 % průměrného výdělku, kdežto v roce 2018 činila 25,4 % průměrného výdělku.

K významnějšímu růstu došlo pouze u příplatku za práci v noci, kdy jeho průměrná výše vzrostla v roce 2019 oproti roku 2018 o cca 3 Kč/hod. a činí 18,35 Kč/hod.

IV. Závěr

Z rozboru závazků sjednaných v PKS na rok 2019 vyplývá, že úroveň závazků ve srovnání s předcházejícím rokem opět vzrostla.

Za velmi pozitivní je třeba považovat stále vysoké pokrytí zaměstnanců závazky z kolektivních smluv, které je v roce 2019 ve výši 100 % zaměstnanců v působnosti OS. Tento vysoký podíl v pokrytí zaměstnanců závazky z kolektivních smluv je dosahován v OS již několik let (za poslední roky byl následující: v roce 2018 bylo pokrytí 100%, v roce 2017 bylo pokrytí 99,5%, v roce 2016 bylo pokrytí 100 %, v roce 2015 bylo pokrytí 91,9 %, 2014 bylo pokrytí 97,5 %, v roce 2013 i v roce 2012 bylo pokrytí 97 %).

